

Nro. 44.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Kelt Bécsben, Fejedelm Juniusnak 1. ső napján
1802. ik esztendőben.*

B é t s.

Nagy méltóságú Galanthai Eszterházy Miklós
Ő Herczegségét, a' Sz. István Rendjének nagy
keresztését, Tekint. Soprony Vármegyének örö-
kös és Fő Ispányát, a' Cs. Kir. Felső Kamará-
sát 's valóságos titkos Tanácsost, és a' Kir. test-
őrző Nemes Magyar Seregnek Fő Hadnagyát,
őseinek tündöklő érdemeire, és maga személyes
virtusaira, 's a' Fels. uralkodó Auszriai Ház eránt
lok izben bizonyított hűségére nézve, a' néhai
Gróf Gyulay Sámuel vacans derék Magyar gya-
log Regementjének tulajdonosává tenni méltozta-
tott fels. Urunk.

Nagy méltóságú *Dezséri Bachó János* Ur, Cs. Kir. valóságos titkos Tanácsos, Tek. Krassó Vármegye Fő Ispanya Ő Exc. jának azon alázatos kérését, melly szerént koros idejére, és gyakran változó egállégére nézve, azon sok elzúndótól fogva igen dithiretellen folytatott Fő Ispáni hivataljának terhe alól fel szabadittatni kívánt, Ő Cs. Kir. Fellege kegyelmessen tellyesíteni akarván, helyette, a' Fels. Kir. udvari Magy. Cancelláriának Referensét, Cs. Kir. udvari Tanácsos, Méltos. Báró *Pichler József* Ő Nagyságát, azon Tek. Vármegyének Fő Ispanságot viselő Administratorjává tenni méltóztatott.

Magyar Ország.

Posonyból Majusnak 28-ik napján.

Ezen folyó hólnapnak 25 ikén tartatott a' 6-ik közös ülése az Ország Statussainak és Rendjeinek kedves Nádor Ispányunk előülése alatt, a' mellyben Ő Kir. Fő Herczegsége a' jelenvölt Karoknak és Rendeknek elsőben is arról tett jelentést, hogy Ő Csász. és Kir. Felsége álhatactossan el tökéllette legyen az magában, hogy Magy. Ország törvényes Constitutióját és szabadságot mindenkor sérthetetlenül fel tartsa, és hogy a' két Magyar Királyi korona őrzök választását ezen napra határozta meg. — Minekutánna tehát az utolsó Ország Gyűllése után, modo provisorio, Ő Cs. K. Felségétől Kir. Korona őrzökké tétetett urak, úgy mint Nagy méltóságú Miháldi *Splényi József* 's Török szentmiklósi Ifjabb *Almássy Pál* Ő Excellentiájok a' Gyűllés palotájából kimentek volna, *Atzel István* Palatinalis Iulómester, az ez eránt költ Kir. Resolutiót, és az Ő Csász. Kir. Felsége által ki nevezett Candidatusoknak neveiket el olvasta, a' mellyben: *Első Kir. Korona őrzöknek*, fellyebb nevezett Miháldi B. *Splényi József* Cs. Kir. titkos Tanácsos Ur Ő Excellentiája, Gróf

Aponyi Antal Tólna Vármegyei Fő Ispán, és B. Prónay Gábor Gömör Vármegyei Fő Ispán Ő Nagylágok; második Korona öröknek pedig, Cs. Kir. Status Tanácsos, Arad Vármegyének Fő Ispánnya, Mélt. Ifj. Almásy Pál Ő Excellentiája, Gróf Erdödi Pálffy József, a' Fels. Magy Kir. udvari Cancellárián Referens Consiliarius, és udvari Consiliarius, Mélt. Lóssontzi Gyürky István Torontal Vármegyei Fő Ispán Ur Ő Nagyságok candidáltattak. Ezután Ország Birája, nagy méltóságú Szentiványi Ferentz Ő Excellentiája egy rövid de szép orációt mondott, mellynek végződése után, a' jelenvőlt Ország Statussai és Rendjei, az Ő Kir. Felsége által provisorie tétetett korona örököt, eddig ditsiretellen folytatott hivataljokban, úgymint, B. Splényi József Ő Excellentiáját az első, és Ifj. Almásy Pál Ő Excellentiáját a' második Kir. Korona örökfölegben, közönséges felkiáltás mellett meg erősítették, 's a' Gyűlés palotájába bé hivatták. Mind ketten szép közzönő orációt mondottak Nádorispány Ő Kir. Fő Hercegségének, és a' jelent vőlt Ország Statussaiak és Rendjeinek.

Erek meg lévén, Nádorispány Ő Kir. Fő Hercegsége a' jelenvőlt felsőbb és alsóbb rangú urasággal együtt a' Primás Palotájában mentek, a' hova Ő Cs. K. Felsége is, a' szokott ceremóniával, úgymint, az Apostoli keresztnek és Sz. István Kir. mezitelen kardjának előtte lett vitelével oda be menvén a' tronusba le ült, és minekutánna Nádorispány Ő Kir. Fő Hercegsége, rövid orációjában alázatos jelentést tett volna arról, hogy az Ország Statussai és Rendjei, az Ő Cs. K. Felsége által provisorie Kir. Korona örökföleg tétetett személlyeket azon hivatalyokban meg hagyták; Ő Cs. K. Felsége is választatásokat helybe hagyta, és ekkor mingyárt, a' választatott és meg erősített Kir. Korona örök, a' *Decretale Juramentumnak* előttök Kir. udvari Fő Cancellá-

rius elmondása után, a' hitet Ő Cs. Kir. Felsége kezébe le tették. Az első Korona őrző, Fels. Fejedelmünk erántok mutatott kegyelmességet szép deák oratióval köszönte meg. — A' Fels. Császárné és Királyné, *Lovisa Fő Hercege Asszony*, a' vólt Toskánai Nagy és Fő Hertzeg, a' vólt Majlandi Fő Hercege *Ferdinánd* kedves feleségével, és két kedves fiával, úgymint *Ferencz* és *Ferdinánd* fő hercegekkel, nem különben *Albert Sax: Tesséni* Kir. Hertzeg, azon Palotának galleriájáról nézték ezen tzeremoniát.

Posonból Majus 29 ik napján.

Tegnap tartatott az Ország Rendeinek közös ülések, mellyben, Ő Császári Királyi Felségének, az a' kegyelmes Resolutiója, mellyet az Ország Statusainak és Rendeinek azon alázatos Repræsentatiójokra, mellyet Ő Kir. Felsége kegyelmes Postulatumjaira, avagy kívánágaira benyújtottak, és a' mellyet, a' közelebb múlt posta napon költ Magy. Kurirnak 665 és következő lapjain, Erd. Olvasóinkal mi is közöltünk summásan, kegyelmessen adott, olvastatott el. Minekelötte Ő Felségének kegyelmes maga meghatározását maga valóságában, és úgy, a' mint ki adatott, meg küldhetnénk, summásan ekként írjuk le: „Az Ország Statuffainak és Rendjeinek Majus 22-ikén 1802 elzt. költ alázatos Repræsentatiójokból nagy örömmel vette Ő Felsége:

1) hogy a' Statufok és Rendek Ő Kir. Felségének azon atyai gondosságát, melly szerént a' Magy. Katonaságnak szaporítását, és mindenkor tellyes számban való tartását, a' jelen való időnek környülállásaihoz képest, szükségesnek itilte, meg esmérték, 's háladó szívvvel vették. Annakokáert a' Statufoknak és Rendeknek azon magok le kötelezéseket, melly szerént azon tárgy elzközlésének módjáról tanátskozni kívánnak, Ő Cs. K. Felsége kegyelmessen venni méltóztatik.

2) Azt is örömmel vette Ő Felsége, hogy az Ország Statuffai és Rendjei a' Contributio öregbitésének szükséges voltáról, és arról is meg légyenek győzöttetve, hogy hanemha a' szorongató szükség kényszerítette volna arra Ő Felséget, soha se kívánta volna annak öregbitését. — 3) Kegyelmellen meg egyez abba Ő Felsége, hogy a' Deputatio, a' Magy. Katonáság öregbitésének, és tellyes számban való tartásának módját ki dolgozza, és hogy Ő Felsége is azon dolgokat, a' mellyeket annak jó móddal leendő eszközésére szükségesnek itil, Nadorispány Ő Kir. Fő Herczegségével közleni fogja. — 4) A' mi a' Contributiónak két millio forintal leendő öregbitését illeti, reményli Ő Felsége, hogy ez eránt való feleleteket, és azt is alázatosan Ő Felsége eleibe terjeszteni fogják a' Statufok, mit fognak ebből a' summából contributióba szánni, és mennyivel kívánnyák a' fő árrát szaporítani. — 5) Kedvesen vette Ő Cs. Kir. Felsége, hogy az Ország Statuffai és Rendjei, az adófizető szegény népen könnyíteni kívánván a' kvártélyozó és által marfirozó katonaságnak tartásából származni szokott deperditaknak kegyelmessen leendő elharításokért esedezzenek. — 6) Hogy a' 6 12 és 24. Krajczárosoknak folyamatajokról, és a' régi bankó-tzeduláknak ujakra leendő felváltásokról, valamint arról is, hogy minden, azok miatt következhető kár elfordítódjék, atyaikepen gondoskodott Ő Felsége. — 7) A' mi pedig az Ország Statuffainak és Rendjeinek Magyar Kereskedék tárgyazó esedezéseket illeti, tellyes tehetsége szerént azon leszen Ő Felsége, hogy, a' mennyire a' Status környülállásai időről időre engedni fogják, azt előmozdittsa, 's öregbitse. Mellynek bizonyosságára mostantól fogva kegyelmellen meg engedni méltoztatik Ő Felsége, hogy minden életnek neme külső Országokra szárazon és vizen ki vitetődhes.

senek. És minekelőtte ez a fontos commercialis dolog munkába vétetődne, az Ország Statutainak és Rendjeinek ez eránt való kívánóságokat Ő Királyi Felsége tudni kívánnya. — 8) Hogy pedig a jelenvaló Ország Gyűlése sok időre ne húzódjék, most csak azok a deputationalis Actak, a mellyek a törvényes dolgoknak jobb móddal, és rövidebb úton való folytatásokat, kereskedésnek valólagos kúttejét, a Cambio-Mercantilistörvénykönyvet, a melly nélkül a Nemzetnek hitele nem lehet, és az arvák substantiájának folytatását tárgyazzák, vétetődjenek elő, a többi pedig jövőendő időkre halasztatódjék, s. a. t.

Pestenn, Majus 23-ik napján. 1802.

A Betsi Udvari Játék szinnek azon Tagjai, a kik először Papánn adták elő Játék-darabjaikat, ide is le érkeztek. Nem nyerhettek engedelmet az itten lévő Játék-szin Directiójától Játék-darabjaiknak előadására, a két városban lévő Játék-szineken, mellyek a marionettbábokkal jádzóknak is nyitva állanak; és így kénytelenitettek Budán a Falk úr házában, Pesten pedig a Római Hercegnél lévő színházban jádzeni. Először Budán adták elő *Medea* nevezetű Melodrámat, es illy cím alatt: *A tejáros leány és a vadász* egy énekes Játékot. Öröm 's bámulás lepték el mind azon jelenlévőknek szívüket, a kik a dolog valóságát képzeln tudták; az egész Publicumnak várakozását fellyül haladta a mondott Játék-daraboknak előadása 's hangos tapsolással mutatta ki tellyes megelégedését. Egy a maga nembe első tárgyat látott a szép tudományoknak barátja, és tudálta ezen idegeneknek csak nem vakmerő feltételeket, eleve képzeln, mely számtalan 's terhes fáradozásokba kerülhetett az actionak a nemértett szavakhoz való alkalmaztatása, de egyszermind örömmel néz-

té ezen feltételnek a' lehetőségig tökéletes tellyesítését; látta továbbá a' Magyar nyelvnek még az idegen szájba is kedves folyamatiját a' musikähoz szabott beszédekbe is. A' Publicumnak meg elégedését illy értelmű szavakkal fogadta el *Nussöll* ezen kis Társaságnak Kormányozója: „Nagy Nemzet! A' nyelv pallérozására tett iparkodásaimnak jutalmául egyebet nem kívánok annál, hogy halálom után így szólhass felőlem: Az öreg *Nussöll* meg érdemlette volna, hogy Magyar tejet szopjon. Más nap Pestre jöttek által, 's ugyan azon Játék darabokat itten is elő adták. Harmadnapra ezután újra elő adván itten *Ariadne Naksuson* nevezetű melodramát 's a' fent nevezett énekes Játékot, tsak nem egészen Uraságokkal, de egy általlyába jó izlésű nézőkkel telt meg a' Játék-szin, a' kik újjontan öröm tapsolásokkal mutatták ki háládatos bámúlásokat, mellyre *Nussöll*, illy formán felelt: „Csekély a' Tehetség, nagy az akarat, de még nagyobb azon Kegyelmes-ség, mellyel méltóztattál fogadni Nagy Nemzet! s. a' t.

Vajha ezen Nemes szivű idegennek (a' kit hogy nem a' haszon keresés vezérel, a' néző helyeknek tsekély árrokból és szük vóltokból eléggé ki tetzik) serkengetései fel buzditanának már egyszer bennünket ezen hasznos Institutumnak megállapítására. Vallyon miért szégyenlenénk egy idegennek oktatásait követni? Nem hasonlók e' a' Nemzetek az egygyes emberekhez abba, hogy valaminut ezek bátrabban és sebesebb lépésekkel mehetnek egy okos kalaúznak vezérlése után, mintha magok erejek által kéntelenitetnének a' setécségből ki botorkázni; úgy, a' melly tökéletességekre századok el folyása alatt jut egy nemzet, azokat az esztendőknék sebes szárnyain éri el, ha más pallérozottabb nemzetek nyomdokait 's oktatásait követi.

Egy szót tehozzád *Nussöll* Nemes Idegen! a'

ki a' szomzédságnak kötelességeit olly szépen tely-lyesited. Ha Te vólnal arra ki rendelve, hogy Nemzetünknek tántoríthatatlan lábra állítsad a' Játék izint! Ha ezen nagy tzel Te reád bízott vólna! Ne hadd magadat el rettenteni az elé kerülhető akadályoktól, mert nagy dicsőffeg várja jutalomúl a' Te igyekezeteidet. Érdemeid már is meg magyarosítottak, 's nagyobb jussal nevezheted magadat Magyaroknak sok Hazánk természeti fiaival, a' kik annyok eránt tsak annyi haládatossággal sem viseltetnek, hogy nyelvekenn beszélleének. Ha eddig lett iparkodásidnak érdemlett jutalmá még nem vetted, tulajdonítsd azt a' Nagy emberek sorsának, kiknek tsak a' jövődö maradék esméri meg érdemeit. — Vajha én egy lehetnék azon gazdagok között, kik érdemeidhez szabott jutalmat adhatnának Te néked! Vajha leg alabb értéfedre adhatnám, melly háládatos érzéssel vagyok, 's vagynak velem erántad minden igaz Hazafiak!

Erdély Ország.

Kolozvár April. 21 dikén. El nem mulathatom, hogy ne jelentsem a' Kurirnak azon közönségesen érzett fájdalomunkat, mellyel illetett minket egy nagy érdemü férfiúnak, Tiszteletes Tudós Pákei József Úrnak, a' Kolozvári Unitarium Collegium Philosophiæ 's egyfzersmind Rector Professorának, Erdélyi egyik Királyi Könyv Censornak, és ugyan Erdély országi Unitarium Fő Consistorium Generalis Notáriusának, Februarius 13 ik napján, életének 43 ik elztendejében, gutta ütés miatt hirtelen következett halála; kiben az Oskolai Ifjuság egy bölts oktatójától, nevelő Előjárójától, az Unitarius Státus egy igen nevezetes érdemes tagjától, ritka táalentumú 's kedvessegü emberétől folytatott meg — egész városunk fájlalysa azon derék Professor Úrnak halálát —

alsó — felső minden Rendekből, Religiókból, példátlan számmal öfzve fereglett pompás sokalága díszesítette Martius 21. ik napján, a' Kolosvári Unitarium Templomban igen szép egy Prédikációval és oratióval tartatott utolsó tiszteleg térélit.

Nagy Britannia.

Az Alsó Parlamentumnak Majus 3. ikán tartott gyűlésében (a mint a' 10. ik Majusi Londoni levelekben olvassuk). *Windham* Anglus Exhadi miniszter igen nagyon sürgette azt, hogy a' végfő békeségnek vóltaképen leendő meg vizsgálására egyik valamellyik nap határozattasson meg vizsgálására egyik valamellyik nap határozattasson meg. Egyzersmind igen marczongó szókkal tellyes Oratiót mondott azon alkalmatossággal: „Az E'bai szigetnek tulajdonává tettele által, úgy mond ő, igen derék kikötő helyet nyert Frantzia Ország a' Közép tengerben. — A' vala a' Lünevilleri békeségben meg határozva, hogy ez a' sziget a' Toskánai N. Herczegséghez tartozzon. Mij nem mivel a' Frantzia Kormány-szék? Toskának a' nevét Hetruriára változtatta által, 's az által azon szigetet magáévá tette.“

A' második punctum *Lovisiánát* éizaki Amérikanak gazdag tartományát erányozza, a' melylyet a' Madriti kir. udvar Frantzia országnak által engedett. Minden igaz szívű Anglusnak megborzad annak meg gondolásán a szive, hogy ezen által engedés által Frantzia Ország határ nélküli való nagyra vágyodásának ajtó és kapu nyittatott. Ez a' Lovisiána tartomány, olly mérges kigyó a' Frantzia kézben, a' melly egész Amérikát el nyeli idővel. Franczia Országok, az előjáró békeségnek kéz irállal való megerősítése után, olyan vólt maga viselete, hogy minden más időben újabb öfzve szövötközésre léptek

vólna az Európai Hatalmasságok. Mivel meg nem eléged én ő avval, hogy mi a' mi Frantzia foglágba eset embereinkért meg fizettünk; még azokat az Orosz hadi feregeket is tartanunk kellett, a' melyeket ellenünk fordítottak vólna, és éppen e' végből adott Frantzia Ország azoknak új köntöft és fegyvert. — Ekként gunyolnak, 's ekként nevetnek ki egész Európa szeme láttára bennünket."

„Málta szigetére nézve, a' békeféléges alkudozások alatt, valóságos *hokust - pokust* jádzott Fr. Ország, és azon vitézi Rendnek valósággal minden classisait ölzve zavarta. — Mivel fogják a' Máltai Rendet tartani? Maga a' sziget nem tarthattya, de Anglia sem. — Tehát másoknak kell azt tartani, de ezek is fogják azt igazgatni. — Továbbá az határozatott meg az Amiens-i békefélégben, hogy azon egy tengeri hatalmaságnak hat hajójánál több a' Máltai kikötőhelybe bé nem evezhét. — Hogyha ujobban háború talál lenni, Spanyol Ország és Hollandia ismét a' Frantziákka. kaptsollyák magokat öfzve; következképen 18 hajói fognak oda bé evezni a' mi ellenfégeinknek, minékünk pedig hat hajónál többel oda bé menni szabad nem leszen. — A' Fels. Szárdiniai Királyt egészen ésegy átallyában szabad tettzésére hagyták minifterjeink Frantzia Ország-nak s. a. t. Több más tárgyakról is beszélt, ezeken kívül Ex: hadi minifter *Windham*, és illy kifejezéssel végzette beszédjét: — „A' Frantziák úgymond, az egész Angliai Publicum előtt megtapodták az Amiens-i gyalázatos békefélég által a' Habeas Corpust, 's végtére így kiáltott fel: Hát ugyan jóvá leheté ezt a' békeféléget hagyni? "

Egy kevés halgatás után, minifter *Addington* (a' ki azon martzongó oratió-nak meg tzáfolására, a' mint észre is lehetett venni, nem készült) felkelvén így szóllott: „Leheté, úgymond, a' király

ministerjeit azért ótsárolni, hogy egy mástól nem függő fejedelem (a' Hetruriai királyt értette) a' néki adatott Elbai szigetet, Fr. Országának által engedte? a' mit az érdemes Orator Lovizianáról szólott, én azt meg nem engedhetem. Ez a' Frantzia kézbe esett tartomány, az oda való egyaranyúságot el nem rontya. Továbba, igallagtalan-ság e' az, hogy Anglia azokért a' hadi foglyokért, a' kik zsóldjában voltak, fizesse? A' Frantziáktól függő Cizalpina Respublikának, Olasz országi Respublikává lett által változtatásáért hadat kell e' minékünk inditanunk, kiváltképen, a' midőn a' több Európai Hatalmasságok azt bé hűnyt szemekkel nézik? &c.

A' Felső Parlamentum gyűlésében is azon hangon beszélt Lord Grenville, a' mellyen Windham az Alsó Parlamentumban. Mint igen káros és Angliára nézve igen gyalázatos békelességet úgy rajzolta le az Ammienfit. — A' szárazon, úgy mond ő minden egyaranyúság semmivé tétetett. — Tellyességgel nem kell ellenlégeinknek hinni. A' szárazról is ki akarják a' Frantziák a' Britanniai kereskedést rekeszteni. — Jobb lett volna az il'y békelességnél a' háború. — Minékünk ez egész világ kereskedése kezünkben volt — minden Frantzia kikötő helyeket zárva tartottunk. — e' világnak minden commandirozó katoná öröklésait birtuk. Melly igen alá fog most a' mi kereskedésünk szállani! Végtére azt kívánta Ex-minister Lord Grenville, hogy a' Frantziákkal kötött békelességnek veszedelmes volta, egy alá-zatos instántiában Ő Királyi Felsőségnek terjesztésék szeméi eleibe, és kéretteffék meg mély alá-zatossággal, hogy a' leg hathatósabb védelmező állapotba méltostasson az Országot helyheztettetni. — Lord Pelham ellenben azt sürgette leg inkább, hogy adattassék Ő Kir. Felsőségnek tudtára, hogy a' Parlamentum mind a' végbe ment békelességes feltételeknek bé tellyesítetésekre, mind

az Ország! egészségenek, és a' Kir. Koronai díszöllegének fenn tartására gondot tart. — Lord *Pelhamnak* javaslására 122, a' Lord Grenvilleére pedig 16 voksok adattak.

A' mostani Anglus hadi minifter Lord *Hawkesbury*, négy egész órát tartott oratióban felelt a' Lord Grenville és Windhám Exminiftereknek ellenvetéseikre. — Ebben igen fontos okokkal meg mutatta azt, hogy minekutánna minden frigyesei el hagyták volna Angliát, tanátsosabb volt békesseget kötni, mint a' kétséges kimenetelű háborút folytatni. — Igen jó esett, ugymond ő, hogy előbbi sok traktáinkat meg nem újítottuk. — Néhányaknak meg újításokban, Szárdíniáért Szabaudiát, az Auszriai Háznak Alsó Belgiumot kellett volna meg ígérnünk, és meg szereznünk. A' vámbéli háborúban sokkal többet fogunk mi a' Frantziáknál nyerni. A' Frantzia *Rumnak*, avagy nádmézből főtt pálinkának, és égett bornak meg tilalmazása által sokkal több kárt teszünk mi a' Frantziáknak, mint sem ők az Augliai manufacturáknak bé nem botsatásokkal minékünk. A' ki pusztított Sz. Domokos szigetét keveset fog nekik használni. — Azomban kész vagyok én azt meg vallani, hogy a' jelenvaló időnek körülállasi közt minden békesseggé kétséges ki menetelű legyen. De azért még sem lehet annak áthatatlan volta, akadályúl annak meg szerzésére. — A' jót, mihelyt lehet, mingyárt két kézzel kell kapni, és nem is kérdeni, meddig tart. — Egyébaránt Frantzia Országának jelenvaló belső állapotja állandó békesseget ígír, noha én azt nem tagadom, hogy ottan most is olly nagy mértékben van a' nagyra vágyodás, mint volt az ennekelötte való kormányozások alatt. — Végtére Lord *Hawkesbury* is azt sürgette az Alsó Parlamentumban, a' mit Lord *Pelham* a' Felsőben.

Más fontos dolog is fordúlt az Alsó Parla-

mentum 10 ik Májusi ülésében elő, de mivel tiz's tizenkét forban azt elő adni nem lehet, azonban más tárgyakat sem mellőzhetünk el hideg vérrrel, ha élünk, a' jövő poszta napon fogjuk azt érdemes Olvasóinkal közleni; most pedig ez egyet jegyezzük meg.

Lord Grenville, és Windham Exministerek szavaikból, azt a' következtést lehet ki húzni, hogy Angliának Frantziákkal kötött békeffége hosszú ideig tartó nem lesz. — A' nevezett Exministerek és az ő tzimborás társaik, mind nyilván mind alattomban azon iparkodnak, hogy azon veszedelmes háborúnak fáklyáját, a' melly tiz esztendőig sok pusztitást tett Európában újabbban meg gyújthassák. — Május 10 ikén a' Lloyds nevű Londoni hires kaffeházban 100 guinét tettek fel 7 re fogadásból, hogy még e' most folyó esztendőben el fog a' háború kezdődni. — Az illyetén szerentsétlen történeteknek töbnire bizonyos barometruma, az úgy nevezett közönséges fundusok, avagy a' Status obligatioi betsének hirtelen lett alább szállása is ide tzeleznak, mellynek következendő okait adja a' Londoni Publicum, ugymint; Pitt Úrnak ministeriumba való vissza tételésének nagy tehetőségét, az Angliai armádiának erőss lábbon való maradását, az önként fegyverrel fogott polgári katonaságnak el nem osztatását, és azokat a' marizongó beszédeket, a' melylyeket a' Parlamentumoknak gyülléseiben, az Ammiensi békeffégnek végbe menetelétül fogva a' háborút óhajtó exministerek mondottak.

Hogy a' Frantzia Országai messze látó, és a' körülállásokat jól meg egyeztetni tudó Politicusok ezt már észre vették, azon rövid oratióból, mellyet Generál Sahuc, a' Tribunausnak 15 ik Májusi gyüllésében mondott, nyilván kitettzik. Ő a' Frantzia armádia, minden erős és rettentő lábbon való meg hagyatasának szükséges vóliat sok gyökeres okokkal meg mutatta. —

„A' mi Kormányzékünk ugyan, mond ő, a' régi gyűlölségnek ki irtására mindent végbe vitt; de néhány Hatalmasságoknak nagyra vágyódások, és egy kir. kabinetumban történt ministerialis változás, a' politicus égnek fénylő kárpittyát újobban homállyal borithattya be. Az a' virágzó állapot, a' mellyhez mi sebes lépésekkel megyünk, a' mi földünknek gazdaglága, és a' mi kormányozásunknak módja, annak a' nemzetnek irigységét, a' melly az utolsó háborúban, az egész világot fel fegyverkeztette ellenünk, újobban tűzbe hozhattya. Meg gyógyúlnak ugyan az egoismusnak, avagy maga felettébb való szeretésnek sebjei, de annak még is meg maradnak a' sebheleyei. — Nem a' békelességes traktáktól, nem a' baratságra való le kötelezésektől, hanem az erőből függ a' békelességnek tartósága. — Hogyha háborúra készültök izünetelen, soha se félhettek a' háborútól. Azért mindenkor erős lábon tartsátok meg az armádiát; más hatalmasságok is ezt mivelik.“

Frantzia Respublika.

Az első Conzul, a' mint Párisból Majus 13 ikán irják, egy szép udvari kápolnátskát készített a' Conzularis palotában magának, mellyet a' Párisi Muzeumból vett igen szép felszűrttel ékesítette fel. — A' három egymással szorosban ösz e szövetezett Hatalmasságok, úgymint a' Frantzia Kormányzék, a' Heiruriai, és Spanyol Országi Királyok, igen különösen gondolkoznak a' vallás dolgára nézve. — Az első, a' Római Sz. Papával, kötött Concordata szerént, minden egyházi dolgokat, a' Constitutió alá rekesztett: a' második, a' maga Aprilis 15 ik napjan közönségesített Kir. parantsolatjában, minden egyházi dolgokat, papokat, Érsekeket, Püspököket, egy szóval mindent, a' mi a' vallást, egyházi fenytéket,

's több e' féleket illet, a' Római udvar kormánya alá vetett; a' *harmadik* pedig tudniillik a' Spanyol Király, a' Sz. Papa, és Fr. Kormányfők közt kötött Concordata által figyelemetessé tétetvén, olly reformatiót kíván maga birodalmában tenni, mint a' minéműt néhai *II. József* Császár tett az Auszriai Monarchiában. — A' 19 ik Majusi Monitörben egy tikkely van bé iktatva, a' mellyben a' Hetruriai Királynak egyházi dolgokat tárgyazó rendelkezései, a' Frantzia Concordatával öszve vettetvén, nem igen kedvező pennával itiltetett meg.

Azon circularis levélben, a' mellyet a' belső dolgokra ügyelő Fr. minifter, polgár *Chaptal* az ezen fontos kérdésre nézve: *Hóltig való Conzulanak kell e' Bonapartét választani?* az Osztalybéli Préfectusokhoz küldött, a' többi közt így szóllott: „A' Nemzet, *ugymond*, a' maga leg főbb hasznáról való vekiölásra hivatott öszve. — Most már attól függ, hogy azt a' szerentsét, a' mellyel élni kezdett, állandó fundamentomra épitse. — A' jelenvaló kormányfők az előbbeni függetlenséget meg fojtotta, a' békefféget meg szerzette, a' vallást helyre állította, Európának bámulását magára vonta. — Jól érzi azt a' nép, hogy Bonapartét az isteni gondviselés rendelte néki. Ő nála nélkül a' régi gyűlölség, a' régi reizre való hajlások, és a' régi rendeletlenségek ismét lábra kaptak volna. — Minden bölts intézeteket, egy szóval, minden jót, a' mellyben most részt veszünk, ő állítja állandó lábra.“ — Egy hallatik hogy az első Conzulon kívül több Conzul nem legyen ennekutánna, és hogy Conzul *Cambaceres* a' Törvényhozó Tanátsnak, Conzul *Lebrun* pedig a' Tribunatusnak hóltig való Elölői fogóának lenni.

Harmadszori Hiradás.

A' mostani időkhöz képest, a' midőn a' közön-

séges igyekezet, a' mesterlégeknek és tudományok-
 nak nagyobb tökéletességére tzelez, a' Birkák, 's
 a' gyapju nemesítése, melly minden Gazdának,
 különösen pedig a' Magyar Hazában lévő Birkás-
 soknak nagy hasznára válik, különös figyelme-
 tességet 's vig. ázási érdemel. Noha pedig több
 jószágoknak Birkokosai, sok elztendők elforgása
 alatt törekedtek ezen hasznos tzel elérésére; mind-
 azáltal igyekezeteket a' tagadhatatlan hasznot haj-
 tó selyem gyapjújú kosoknak ritkasága, 's drága-
 sága hátráltatta. Hogy tehát ezen akadályok el-
 háríttassanak, arra leg jobb eszköz az, ha a' se-
 lyem gyapjús kosoknak száma szaporittatik —
 Ezen tekintetre nézve hírül adatik, hogy nagy
 Méltóságú Eszterházy, Szarukő (Horstlein) ne-
 vű ezen T. N. Sopron Vármegyében fekvő Ura-
 dalmában, melly Sopron Városán felyül a' Bétsi
 úttól két órányira fekszik, nem külömben T.
 Tolna Vármegyében lévő *Ozorai* Uradalmában,
 ezen folyó elztendőben Szent Jakab Havának 1 ső
 napjától fogva, Mindszent Havának végéig 2500
 darab leg jobb fajtú selyem gyapjújú kosok,
 minden darab 15 Rh. forinton el fognak adattat-
 ni, 's kinek kinek szabad lesz az említett számból
 tettezése szerént annyit ki választani, a' mennyire
 szüksége lesz. A' kik az említett kosokból venni
 szándékoznak, magokat, vagy Bétsben a' Hertze-
 gi Ház Tisztartójánál, vagy Kismártonban az
 alább irt Gazdaság igazgatójánál, akár pedig Ő
 Hertzege Uradalombeli Tisztartóinál jelenthe-
 rik. Költ Kismártonban Május 12 dikén 1802-ben,
 Nagy Méltóságú Hertzeg
 Eszterházi Uradalmainak Gaz-
 daság igazgatója által.

* * *

*A' mai újság mellett küldjük Egyiptom Hi-
 storiajának U. árkuftát Erd. Olvasóinknak.*

D. D. S.